

Suunnittelijan eettiset ohjeet

Suunnittelijan ammattieettiset ohjeet linjaavat muotoilun pelisääntöjä. Ne sisältävät ohjeita suunnittelijoille toimintatavoista niin toimeksiantajan, ammattikunnan kuin kollegoidenkin kanssa. Ornamon hallituksen vahvistamat suunnittelijan ammattieettiset perustuvat suunnittelualan kansainvälisiin malliohjeisiin. Ohjeet on laadittu tukemaan alan ammattimaisia käytäntöjä ja hyviä tapoja.

Suunnittelijalla tarkoitetaan tässä yhteydessä Ornamo ry:n jäsenkuntaan kuuluvia suunnittelualan ammattilaisia.

A Yleistä

1. Suunnittelijan tulee ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammattitaitoaan sekä kunnioittaa rakennetun kulttuurin saavutuksia ja pyrkiä toiminnallaan parantamaan ympäristön hyvää laatua.
2. Suunnittelijan ammattitaitoon kuuluu hankkia tarvittavat tiedot suunnittelemansa kohteen kontekstista ja ennakoida sisällön vaikutus vastaanottajiin.
3. Suunnittelija on vastuussa toimeksiantajalle, suunnittelukohteen käyttäjille ja kollegoille siitä, että hän toimii ammatissaan rehellisesti eikä vahingoita ammattikunnan mainetta. Hän ei saa ottaa vastaan tehtävää, joka on ristiriidassa ammatillisten ja eettisten ohjeiden kanssa.
4. Suunnittelijan velvollisuus on noudattaa ammatillista toimintaa koskevia lakeja ja hänen tulee olla tietoinen toimintansa yhteiskunnallisista ja ympäristöllisistä vaikutuksista. Harjoittaessaan ammattia toisessa maassa, on suunnittelijan noudatettava kyseisen maan lakeja ja kansallisia sääntöjä.

B Ohjeet toimeksiantajaa kohtaan

1. Suunnittelijan velvollisuus on sitoutua annettuun tehtävään, suorittaa se vastuuntuntoisesti ja parhaalla mahdollisella tavalla. Ennen tehtävän vastaanottamista suunnittelijan tulee varmistua, että hänellä on käytettävissään toimeksiannon suorittamiseen riittävät taidolliset, taloudelliset ja tekniset resurssit.
2. Suunnittelija on velvollinen säilyttämään toimeksiannossa saamansa luottamukselliset tiedot salaisina. Hän ei saa väärinkäyttää näitä tietoja toimeksiantajansa vahingoksi. Nämä velvoitteet koskevat myös suunnittelijan palveluksessa olevia työntekijöitä.
3. Suunnittelijan ei tule palkkansa, palkkionsa ja työsuhde-etujensa lisäksi ottaa vastaa muita etuuksia, eivätkä hänen ratkaisunsa saa perustua toimeksiannon ulkopuolisiin taloudellisiin etuuksiin.

4. Suunnittelijalla on oikeus ottaa samanaikaisesti vastaan muita toimeksiantoja voimassaolevan lainsäädännön ja muiden sopimusten sallimassa laajuudessa edellyttäen, että tämä ei haittaa työsuhteen tai toimeksiannon moitteetonta hoitamista.

5. Suunnittelutarjouksen pohjana tulee olla riittävä tieto tehtävän luonteesta ja laajuudesta ja siinä tulee selvästi ilmaista palkkion kattamat palvelut.

6. Suunnittelijalla on oikeus ja velvollisuus milloin tahansa tehtävän kuluessa sanoutua irti tehtävästä, mikäli hänelle esitetään vaatimuksia, jotka loukkaavat voimassa olevia lakeja tai eettisiä ja ammatillisia ohjeita.

C Ohjeet ammattikuntaa ja kollegoja kohtaan

1. Suunnittelijan velvollisuus on ylläpitää ja edistää ammattikunnan yhtenäisyyttä ja arvostusta.

2. Suunnittelijan ei tule harjoittaa epätervettä kilpailua toimeksiannon hankkimisessa eikä hän saa houkutella itselleen toiselle suunnittelijalle jo annettua työtehtävää.

3. Jos suunnittelijalta pyydetään tarjousta toisen suunnittelijan aiemmin toteuttamasta työstä, tai oleellista muutosta tämän suunnitelmaan, tulee hänen varmistua siitä, ettei aiemmalla suunnittelijalla ole toimeksiantajan menettelystä johtuvia epäselvyyksiä samasta toimeksiannosta.

4. Suunnittelijan tulee kunnioittaa toisten suunnittelijoiden tekijänoikeuksia. Suunnittelijan tulee perustaa ammatillinen maineensa omiin ansioihinsa ja tunnustaa muiden osuus tehtävässä.

5. Markkinoidessaan itseään on suunnittelijan annettava itsestään tosiasioihin perustuva kuva. Hän ei saa käyttää kielteisiä tai toisia suunnittelijoita halventavia menettelytapoja eikä sopimattomalla tavalla arvostella tai saattaa epäilyksenalaiseksi toisen suunnittelijan työtä.

6. Suunnittelijan tulee järjestää työntekijöilleen asianmukainen työympäristö, riittävät korvaukset ja antaa heille mahdollisuus ammatilliseen kehittymiseen.

7. Ornamo suosittelee suunnittelijaa osallistumaan vain sellaisiin kilpailuihin, joissa kunnioitetaan tekijänoikeuksia.

8. Suunnittelukilpailutoimintaa ja kilpailutuomaria koskevat ohjeet on erikseen määritelty Ornamon kilpailusäännöissä.

D Eettisten ohjeiden noudattamista koskevat velvoitteet

Suunnittelija voi pyytää ennakkopäätöstä Ornamon hallitukselta jos: näiden ammattisääntöjen tulkinnasta syntyy epäselvyyttä suunnittelijoiden keskinäisissä tai suunnittelijan ja toimeksiantajan välisissä suhteissa, syntyy epätietoisuutta menettelytapojen sopivuudesta ammattitoiminnassa tai suunnittelukilpailuissa.

Ornamon hallitus voi jäsenvaliokunnan esityksestä antaa jäsenelle huomautuksen tai varoituksen tai hänet voidaan erottaa ammattijärjestöstä Ornamon sääntöjen ja näiden eettisten ohjeiden perusteella jos hän on selkeästi ja tietoisesti toiminut näiden ammatillisten ohjeiden vastaisesti ilman hyväksyttävää syytä hän on toiminut tavalla, joka on haitannut ammattikunnan uskottavuutta.
